

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
Cu privire la constituționalitatea articolului 10
alineatul (2) și articolului 16 din Legea nr. 560-XIII din 21 iulie 1995
cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor

Nr.168 din 21.02.96

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.14-15/168 din 07.03.1996

* * *

În numele Republicii Moldova

Plenul Curții Constituționale a Republicii Moldova în componența
Pavel Barbalat - președinte
Nicolae Chiseev - judecător
Nicolae Osmochescu - judecător
Gheorghe Susarenco - judecător
Ion Vasilati - judecător-raportor
cu participarea Ludmilei Zadorojnii - grefier
și părților - doamnei Olga Poalelungi, directorul serviciului acte
prezidențiale, domnului Anatol Ciobanu, consilier prezidențial,
reprezentanții Președintelui Republicii Moldova, și domnului Victor Cecan
deputat în Parlamentul Republicii Moldova, președintele Comisiei
juridice, pentru numiri și imunități, în baza articolului 135 alineatul
(1) litera a) din Constituția Republicii Moldova, a examinat în ședință
pleneră deschisă dosarul cu privire la constituționalitatea articolului
10 alineatul (2) și articolului 16 din Legea nr. 560-XIII din 21 iulie
1995 cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor.

Pretext pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Președintelui
Republicii Moldova domnului Mircea Snegur din 22 noiembrie 1995,
prezentată conform articolului 25 litera g) din Legea cu privire la
Curtea Constituțională, acceptată spre examinare în fond și inclusă în
ordinea de zi a Curții Constituționale prin decizia din 13 decembrie
1995.

Examinînd sesizarea în cauză și audiind argumentele părților, expuse
în ședință pleneră, Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

La 21 iulie 1995 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.
560-XIII cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. Conform
articolului 10 alineatul (2) din Legea menționată nu pot participa în mod
activ la întruniri cetățenii străini și apatrizii care nu domiciliază pe
teritoriul republicii, iar în articolul 16 alineatul (1) din aceeași Lege
se prevede că primăria decide anularea autorizației întrunirii, eliberată
anterior, în cazul în care apar noi împrejurări, în a căror virtute
întrunirea nu se poate desfășura la timpul, în locul și în forma
stabilită.

În sesizarea Președintelui Republicii Moldova domnul Mircea Snegur se
susține că restricțiile pentru cetățenii străini și apatrizi, stabilite
prin articolul 10 alineatul (2) și prevederile articolului 16 din Legea
nr. 560-XIII din 21 iulie 1995, contravin prevederilor articolelor 4, 19,
32, 40 și 54 din Constituția Republicii Moldova și actelor internaționale
la care Republica Moldova este parte, deoarece încalcă drepturile omului
la libertatea opiniei, exprimării și întrunirilor.

Curtea Constituțională, examinînd corespunderea dintre textele legale
a căror constituționalitate este contestată, dispozițiile Constituției
Republicii Moldova și luînd în considerație normele actelor
internaționale în materie, consideră sesizarea Președintelui Republicii
Moldova întemeiată.

În conformitate cu articolul 19 alineatul (1) din Constituție
cetățenii străini și apatrizii au aceleași drepturi și îndatoriri ca și
cetățenii Republicii Moldova, iar potrivit articolului 4 alineatul (1) din
Legea fundamentală dispozițiile constituționale privind drepturile și
libertățile omului se interpretează și se aplică în conformitate cu
Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte
tratate, la care Republica Moldova este parte. Dreptul de întrunire

pașnică este prevăzut în articolul 20 din Declarația menționată, la care Republica Moldova a aderat la 28 iulie 1990 și în articolul 21 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de Parlamentul Republicii Moldova la 28 iulie 1990. Libertatea întrunirilor este prevăzută și de articolul 40 din Constituția Republicii Moldova.

Conform actelor internaționale sus-menționate și articolului 54 din Constituția Republicii Moldova exercitarea dreptului la mitinguri, demonstrații, manifestații, procesiuni și la alte întruniri nu poate fi supusă decât restricțiilor conform cu legea și necesare într-o societate democratică pentru apărarea siguranței naționale, ordinii, sănătății ori moralei publice, drepturilor și libertăților cetățenilor, desfășurarea anchetei penale, prevenirea consecințelor unei calamități ori avarii. Așadar lipsirea cetățenilor străini și apatrizilor de dreptul de a participa activ la întruniri prin articolul 10 alineatul (2) din Legea nr. 560-XIII din 21 iulie 1995 contravine clauzelor articolelor 19, 40 și 54 din Constituție și actelor internaționale, la care Republica Moldova este parte și care nu prevăd restricții în exercitarea dreptului la întruniri, legate de statutul juridic (străini, apatrizi) și domicilierea persoanei. De menționat că astfel de restricții nu prevede nici Legea nr. 275-XIII din 10 noiembrie 1994 cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova. Prevederile articolului 16 din Convenția Europeană privind Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale din 4 noiembrie 1950, la care Republica Moldova a aderat și care este propusă Parlamentului Republicii Moldova spre ratificare, permit restrângerea drepturilor străinilor, dar această restrângere se referă doar la activitatea politică a cetățenilor străini. Totodată este de menționat că clauzele articolului 16 din Convenția numită nu au caracter imperativ.

În punctul de vedere al Comisiei juridice, pentru numiri și imunități din Parlamentul Republicii Moldova se afirmă că restricțiile articolului 10 alineatul (2) din Legea nr. 560-XIII din 21 iulie 1995 vor fi aplicate în strictă conformitate cu Constituția (art.54). Acest argument în sprijinul constituționalității articolului 10 alineatul (2) din Legea menționată Curtea Constituțională nu-l poate reține, deoarece interdicția la participarea în mod activ la întruniri a cetățenilor străini și apatrizilor practic este irealizabilă. Actualmente nu există nici o lege sau alt act normativ, care ar obliga participanții la întrunire să poarte cu sine actul de identitate. În afară de aceasta, analiza și interpretarea textului articolului 10 alineatul (2) contestat permite să se tragă concluzia că străinii și apatrizii pot participa la întruniri, dar numai în mod pasiv. În primul rând, practica legislativă nu cunoaște stipularea a unui așa drept printr-o lege, în al doilea rând nu este deloc clar, cum se poate materializa participarea pasivă, de exemplu, la o procesiune.

Pentru motivele expuse nu poate fi recunoscută constituțională nici prevederea din articolul 16 din Legea nr. 560-XIII din 21 iulie 1995, prin care primăriei i se acordă dreptul de a anula autorizația la întruniri, eliberată anterior, în cazul în care apar noi împrejurări, în virtutea cărora întrunirea nu se poate desfășura în timpul, în locul și în forma stabilită. Mai mult, Legea nr. 560-XIII din 21 iulie 1995 în articolele 7,8 și 10 alineatul (1) privind sistarea întrunirilor, locul lor și interzicerea participării la întrunire stabilește deja restricții prevăzute de articolul 54 din Constituția Republicii Moldova, iar cazurile de "împrejurări noi" nu sînt expuse în mod executiv în articolul 16 din Legea menționată și dau posibilitate, practic, de a interzice orice întrunire sub diferite pretexte.

Reieșind din considerentele expuse, Curtea Constituțională, ca garant al supremației Constituției, în baza articolului 140 din Constituția Republicii Moldova,

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Prevederile articolului 10 alineatul (2) și ale articolului 16 din Legea nr. 560-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor sînt neconstituționale.

2. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi atacată și intră în

vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în termen de 10 zile de la data adoptării.

PREȘEDINTELE

CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel Barbat